

ÖNEMLİ YAYINLAR

The Planning of Iron and Steelworks

Yazanlar : Dr. - Ing. A.K. Lüth ve Dr. - Ing. H. König

Springer Yayınevi Berlin / Heidelberg / New York, 1967 40 Şekil ve 19 tablo ile beraber 193 Sayfa

Fiatı : DM 49,00; \$ 12.40

Friedrich Lüth'üh «Planung und Bau von Huttenwerken» isimli eserinin 1958 yılındaki ikinci baskısı, demir ve çelik metalürjisinde son yıllarda vuku bulan önemli gelişmeler sonucu, kısa zamanda yeniliğini kaybetmişti.

A.K. Lüth ve H. König tarafından yapılan ilâveler ve genişlemeler ile bu sefer İngilizce olarak yayınlanan bu kitap, hem daha geniş bir okuyucu kitlesine hitap edebilmesi, hem de ikinci baskısının kısa zamanda eskimesi yüzünden meydana gelen büyük boşluğu doldurması bakımından hararetle tavsiye edilebilir bir görünüş arz etmektedir.

Demir çelik endüstrisinin başlangıç yılları olan 19. asırda yeni bir fabrika kurulması, sadece işlenecek malzemelerin ve ulaştırma imkânlarının nazar-ı itibare alınması sonucu plânlanabilmekteydi. Bu tip bir plânlamanın kusurlarını Avrupa acı bir şekilde çekmiş ve asrımızda yeni bir fabrikanın plânlaması edinilen tecrübelerin ışığı altında tamamen ilmi bir hüviyet kazanmış bulunmaktadır. Kurulması düşünülecek olan yeni bir fabrikanın ilerde büyük bir endüstri kompleksinin ana parçası olacağı ve plânlamalarda teknik ve iktisadî mülâhazalar yanında sosyal sorunların da önemle ele alınacak faktörler olduğunun unutulmaması gerekir.

Eser bu faktörleri gayet açık ve bazı kısımlarda bilhassa detaylı olarak belirtmekte olup 6 ana bölüme ayrılmıştır.

Birinci bölümde nasyonal ekonomik şartlar, fabrikanın yeri bakımından hammadde-lerin yeri ve ulaştırma imkânları, pazar durumu, tarım sahaları ve politik sınırlar gibi genel şartlar incelenmektedir.

Kitabın en geniş bölümü olan ikinci kısım teknik hususları kavramakta, yakıtlar, metalurjik işlemler ve yardımcı tesisleri detaylı

olarak ele almaktadır. Birbiriyle mukayese edilebilecek muhtelif tesislerin karşılaştırma-larının yapılmış olması ve bilhassa maliyet üzerinde hassasiyetle durulmuş olması, akım şemaları vasıtasıyla konuyu daha anlayışlı yapabilmesi ve verilen misallerin iyi bir şekilde seçilmiş olması eserin yüksek değeri- ni belirtmektedir.

Fizibilite hesaplarını, ön plânlamayı ve kat'i plânlamayı kısaca ana hatlarıyla belirten üçüncü bölümü yatırımların incelendiği dördüncü bölüm tamamlamaktadır. DM/t ve Ş/t olarak entegre bir demir çelik fabrikasının bütün üniteleri için yatırım miktarları tablo ve grafiklerle verilmiş olmakla okuyucuyu her mânâda tatmin edebilecek bir önem ve mahiyete haiz bulunan bu bölümden, sadece talebe ve mühendislerin değil, aynı zamanda bu işlerle uğraşan planlayıcıların da pek çok şeyler öğrenebilecekleri veya öğrenebilmeleri mümkün görülmektedir.

Kazanç kavramının kısaca izah edildiği beşinci kısacık bölümü metrik sistemdeki birimlerin İngiliz - Amerikan ölçü birimlerine çevrilmesine- yarıyan tablolar takip etmektedir.

Kitaptaki bölümlere uygun olarak sıralanmış geniş bir bibliyografya en yeni literatürleri kapsamakta ve kitap alfabetik bir indeks ile sona ermektedir.

Büyük bir kalkınma çabası içinde bulunan memleketimiz için demir - çelik endüstrisinin önemi herkes tarafından anlaşıl-mış bulunduğu ve üçüncü bir demir - çelik fabrikasının kurulması için çalışmaların yoğunlaştığı son zamanlarda bu konuyla yakından veya uzaktan alakalı bulunan herkesin bu kitaptan yararlanabileceği bilhassa belirtilmelidir. Plânlamada yapılacak en küçük hataların ilerde doğurabileceği kötü sonuçlara önceden engel olabilmek, yapılacak yatırımların verimli olmasını sağlamak bakımından önemle tekrarlanmalıdır, iyi ve doğru bir plânlama muvafakiyete giden en emin yoldur. Bu eser bu yolu gösteren çok kıymetli bir yardımcı olması bakımından, bütün meslektaşlarımıza ve plânlama uzmanlarımıza bilhassa tavsiye edilir.

F. Y. Bor

Rock Forming Minerals

Yazanlar: W.A. Deer, R.A. Howie ve
J. Zussman;

Logmans Basımevi; V cilt 420 şekü, 260 tablo,
1620 analiz ve 6650 literatür ihtiva
etmektedir.

İlk baskı 1962 - 963 yıllarında tamamlanmış
dördüncü baskı 1965 yılında yapılmıştır.

Her cilt £ 5.5' olup İngilizcedir.

Eserde magmatik, metamorfik ve sedi-
manter kayaçları meydana getiren mineral-
lerin strüktürü, kimyası, optiği, fizik ve de-
terminasyon özellikleri ile paragenezleri ince-
lenmektedir. Minerallerin önemli bir kısmının
strüktür şekilleri, strüktür kimyası ve bun-
ların determinasyonunda kullanılan X - ışınla-
rı metodları hakkında geniş bilgi verilmiştir.
Birim hücre (Unit- Cell) parametreleri ve
uzay grup (Space Group) değerleri özet ola-
rak yazılmıştır. X - ışın difraksiyon metodu
ile mineral determinasyonunda kullanılan 'd -
değerleri'nin verilmemesi dolayısıyla diğer li-
teratürleri karıştırmak lâzım gelmektedir.

Kimya kısmında minerallerin bileşimleri
ve her mineralin veya katı eriyik (solid Solu-
tion) meydana getiren mineral gruplarının
önemli değişken elamanlarının birbiriyle olan
ilgileri tartışılmış ve her mineralin çok sayı-
da analizleri gözönünde tutularak strüktür
formülleri ve formüllerin değişkenliği hesap-
lanmıştır.

Deneyisel mineraloji kısmında ise bazı
önemli sistemlerdeki mineral sentezi ve faz
dengesi (Phase Equilibria) üzerinde de durul-
muş, paragenez ile olan ilgileri değerlendiril-
miş ve stabilite şartları hakkında enteresan
sonuçlara varılmıştır.

Optik ve fiziksel özellikler bölümünde, bu
özelliklerle değişken elementer yapı arasında
bağlantı kurulmaya çalışılmış, katı eriyik se-
rilerinde buna bilhassa önem verilmiştir.
Umumiyetle iki eksenli (Biaxial) minerallerin
optik - oriyantasyon şemaları da gösterilmiştir.

Determinasyon özellikleri için ayrılan kı-
sımda lüzumsuz addedilebilecek ve fakat he-
men hemen bütün mineraloji kitaplarında da
bahsedilen çeşitli mukayeselere yer verilmiş-
tir. Paragenez kısmında ise minerallerin bu-
lunduğu ortam üzerinde yapılan yeni veriler
özetlenmiş ve minerallerin birbiriyle olan ilgi-
leri kimyasal ve deneysel mineraloji yönünden
incelenmiştir.

Cilt 1. Orto - ve Siklo - Silikatlar :
Olivin grubu; Humit Grubu; Garnet grubu;
Zirkon; Titanit; Vesuvianit; Sillimanit; An-
dalusit; Kyanit; Topaz; Staurolit; Kloritoid;
Patolit; Sappirin; Epidot grubu; Lawsonit;
Pumpellyit; Melilit grubu; Beril; Kordierit;
Tourmalin; Aksinit.

CUt 2. Ino - Silikatlar: Piroksen Grubu;
Amfibol grubu; Wollastonit; Rodonit; Busta-
mit; Piroksimangit; Pektolit.

Cilt 3. Fillo - Silikatlar : Mika Grubu;
Stüpnomelan; Pirofillit; Talk; Klorit; Septe-
klorit; Serpentin; KU mineralleri (Kaolinlt
grubu, İUit grubu, MontmoriUonit grubu, Ver-
mikulit); Apofülit; Premit.

CUt 4. Tekto - Silikatlar : Felspar grubu;
Silika mineralleri; Nefelin - KalsUit grubu;
Petalit; Lösit; Sodalit grubu; Kankrinit;
Skapolit; Analsit; Zeolit grubu.

Cilt 5. Non - Silikatlar : Oksitler; Spinel
grubu; Hidroksitler; Sülfidler; Sülfatlar; Kar-
bonatlar; Fosfatlar; Haloidler.

T. Lttnel